

Romanın sonu

(Hekayə)

Burda vağzal yoxdur, çünki hələ şəhər də yoxdur. Adi stansiya var – balaca, taxta binası san rənglənmiş stansiya. Gözləmə zalında cəmisi üç skamyaya var. Birində iki yaşlı qadın oturub, ikincisində sıx qeyinmiş cüssəli dayı yatıb, ayaqlarını qamına yığıb, bir əli yerə düşüb.

Üçüncü skamyada göy rəngli plaş geyinmiş, iri, ciddi gözləri olan gözəl qız oturub. Gözlərindən narahatlıq, hətta bir az da əzab oxunur. Himə bənddir ki, ağlasın. Yanında oturan çiyinli oğlan skamyaya yayxanıb, ayağını ayağının üstünə aşırıb. Alnına basdığı boz papağının günlüyü gözlərinə kölgə salıb. İri düz burnuyla ətli dodaqları aydın görünür. Ağır elləri skamyanın üstünə düşüb. Bu poza məhz yorğunluğu və soyuqqanlılığı göstərir. Ayağının yanında qara çamadan var.

- Nikolay, sən bugünetməyəcəksən. Eşidirsən? Getməyəcəksən. – Qız qorxa-qorxa oğlanın əlinə toxunub pıçıldayıb.

- Nə üçün bu gün yox, sabah getməliyəm?

- Nə sabah, nə birisigün. Sən getməli deyilsən.

Qızın səsində həm xahiş, həm əmr, həm də ümid var. Oğlan ayağa durub yaxalığını qaldırır, çamadanı götürür.

- *Gəl bayıra çıxaq.*

San çinar yarpaqları ayaqlarının altında xışıldaıdır. Sakit, mavi payız gecəsi narahatlıq və gözlənti ilə doludur.

- *Bəlkə sən də mənimlə gələsən?*

- *Yox, bacarmaram.*

Sən də getməli deyilsən... Getsən daha səni sevməyəcəyəm. Səni burda sevirəm... Burda güclüsan, ağıllısan. Sən isə... Əgər getsən, daha səni sevmə bilməyəcəyəm...

Oğlan gülümsəyir.

- Əcəb adamsan... Bax da, istəyirsən qal. Əlbəttə, qalsan yaxşıdır. Bir də ki... Gəl açıq danışaq. İstəyirəm, heç nə itimədiyini başa düşsən. Hətta mənim aradan çıxmağım sənə üçün yaxşıdır... Biz sənəylə fərqliyik, cökə və ağcaqayın ağacları kimi. Sən bir az mavi, bir az çəhrayı, bir az da... axmaqsan. Gəl açıq danışaq. Mən səni aldadırdım. Əlbəttə, günahkaram... elə ikimiz də günahkarıq... Bir halda ki, ayrılıq, sənə bir etiraf etmək istəyirəm. Mən özümü sevirəm. Mən ancaq özümü sevirəm, mən ancaq özümə bağlıyam. Özümə qulluq etmək, özümə diqqət yetirmək xoşuma gəlir. Burda bunu edə bilmirəm, mənə mane olurlar. Boğaza yığılmışam. Sizin dəqiqəbaşı "olacaq" deməyiniz məni hirsəndirir. Ev – olacaq, teatr – olacaq, şəhər – olacaq! Haçan olacaq? Mən cavanam, başa düşürsən, bunlar mənə indi lazımdır.

Qız təslim olmaq istəmir:

- Sən düz danışmırsan... Sən belə fikirləşməsən. Sən bura gəlmişdin ki...

- *Bura pul qazanmağa gəlmişdim, bir də ki... maraqlı idi. Burda yaxşı qazanmaq mümkün deyil, marağım da ölüb. Maqnit dağı daha məni cəzə eləmir. Salamət qalın, əziz fanatiklər, romantiklər! Ağcaqanadları, palçığı və şaxtanı sizə bağışlayıram. Özümə ancaq xatirələri aparıram.*

Yaşlı qadınlar səbətlərini qoltuqlarına keçirdib gedir. Sıx qeyinmiş dayı da gəməşə-gəməşə yanlarından keçir. Qatar gəlir.

- Vaxtdır, atlar hazırdır. Axsaq bir kişinin dediyi kimi, həmişəlik ayrılıqsa, onda əlvəda. O şeir yazırdı, şəhərləri gəzirdi, amma heç yerdə qeydiyyata düşmürdü.

Oğlan qıza tərəf bir addım atıb dayanır. Ay işığında qızın üzünü görünür, onun bənizi ağarıb, dodaqları titrəyir, gözləri parıldayıb... Bunların hamısı bir yerdə ağrını, əzabı təmsil edir. Oğlan qızın çiyinlərindən tutub mehribanlıqla deyir:

- Sən mənimlə gedəcəksən! Elə indi! Ağılı başına yığ... Məni sevirənsə gedəcəksən. Maqnit dağındakı ev xəyallarını tulla bir qırağa. Özün fikirləş, xoşbəxt olmaq üçün təzə şəhər tikmək lazım deyil. Çoxlu hazır şəhərlər var. Hə, nə deyirsən?..

Qatar yerində atılıb yavaş-yavaş yola düşür.

- *Yox... bacarmaram. – Qız deyir.*

Oğlanın sifəti daşlaşır.

- *Onda əlvəda.*

Oğlan tambura tullanır, içəri keçən kimi gombul bələdçi qadın qapıda görünür.

- *Tərlənin uçub getdi, - bələdçi cingiltili səslə qıza deyir, - get başqasını axtar tap.*

Axırıncı vaqonun qırmızı işığı tezliklə yoxa çıxır, sonra qatının səsi də eşidilməz olur. Araya dözülməz sükut çökür. Qız ürəyinin döyüntüsünü eşidir.

Qara bulud ayın qabağını kəsir. Ətraf qaralır. Qız stansiyadan çıxıb dağa, işıqları görünən qəsəbəyə tərəf gedir. Yetim adamların quru otların üstündə sürünür. Gözləri dolur və gələcək şəhərin işıqları sulu gözlərində əks etməyə başlayır.

Aleksandr Vampilov

Tərcümə etdi: Həmid Piriyyəv

